

JAMES DRAKE,
ALLEN PACKWOOD (EDITORI)

SCRISORI PENTRU
POSTERITATE
CORESPONDENȚA PRIVATĂ A LUI
SIR **WINSTON**
CHURCHILL

Prefață
de lord Michael Dobbs

Traducere din engleză
de Eugen Popa

HUMANITAS

CUPRINS

<i>Mulțumiri</i>	15
<i>Convenții editoriale</i>	17
<i>Prefață</i> de lord Michael Dobbs	19
INTRODUCERE: SCRISORILE LUI CHURCHILL	
de Allen Packwood și James Drake	21
I. PRIMII ANI (1883–1894)	23
„SPER SĂ VII CURÂND SĂ MĂ VEZI“	23
1: <i>de la Winston pentru mama, lady Randolph Churchill,</i> <i>17 iunie 1883 (CHAR 28/13/17)</i>	24
„DRAGA MEA OOM“	26
2: <i>de la Winston către doamna Everest,</i> <i>octombrie 1884 (CHAR 28/13/44)</i>	27
„CRED CĂ EȘTI FERICITĂ FĂRĂ MINE“	28
3: <i>de la Winston către lady Randolph, 21 ianuarie 1885</i> <i>(CHAR 28/13/47)</i>	29
„ȘTIU CĂ EȘTI ÎNTR-ADEVĂR FOARTE OCUPAT“	30
4: <i>de la Winston pentru tatăl său, lordul Randolph Churchill,</i> <i>5 aprilie 1885 (CHAR 28/13/59)</i>	31
„ÎMI VINE SĂ PLÂNG DIN ORICE“	31
5: <i>de la Winston către doamna Everest, 1886 (CHAR 28/13/88)</i>	32
„NU-MI STĂ GÂNDUL DECÂT LA JUBILEU“	33
6: <i>de la Winston către lady Randolph, 11 iunie 1887 (CHAR 28/14/17)</i>	35
7: <i>de la același, 12 iunie 1887 (CHAR 28/14/18-19)</i>	36

	„NECHIBZUINȚA ESTE CEL MAI MARE DUȘMAN AL TĂU“	37
8:	<i>de la lady Randolph către fiul ei, Winston, 12 iunie 1890</i> (CHAR 1/8/9-11)	38
9:	<i>de la Winston către lady Randolph, 19 iunie 1890</i> (CHAR 28/18/38-40)	40
	„O FATĂ SUPERBĂ – UN EROU GROZAV – UN TICĂLOS STRAȘNIC“ . .	41
10:	<i>de la Winston către lady Randolph, 19 septembrie 1890</i> (CHAR 28/17/52-53)	42
	„VOI ÎNDRĂZNI SĂ-MI VENTILEZ DOLEANȚELE ÎN CONTINUARE“ . . .	43
11:	<i>de la Winston, semnând „De Profundis“, către editorul</i> <i>revistei The Harrovian, noiembrie 1891 (CHAR 1/3/4)</i>	44
	„UN BIET PIERDE-VARĂ“	46
12:	<i>de la lady Randolph către Winston, 7 august 1893</i> (CHAR 1/8/45-46)	47
13:	<i>de la lordul Randolph pentru Winston, 9 august 1893</i> (CHAR 1/2/66-68)	47
14:	<i>de la Winston către lady Randolph, 17 septembrie 1893</i> (CHAR 28/19/13-15)	50
	„TATA MI-A TRIMIS O SCRISOARE LUNGĂ DESPRE CEAS ȘI PARE FOARTE SUPĂRAT“	52
15:	<i>de la lordul Randolph către Winston, 21 aprilie 1894</i> (CHAR 1/2/78)	53
16:	<i>de la Winston către lady Randolph, 24 aprilie 1894</i> (CHAR 28/20/16)	54
	„NU MI-AM DAT SEAMA CĂ TATA ERA ATÂT DE BOLNAV“	55
17:	<i>de la Winston către lady Randolph, 2 noiembrie 1894 (CHAR</i> <i>28/20/45-46)</i>	56
II. GÂNDURI ȘI AVENTURI (1895–1899)		58
	„ESTE UN JOC BUN JOCUL POLITICII“	58
1:	<i>de la Winston către lady Randolph, 16 august 1895</i> (CHAR 28/21/59-61)	59
	„CE POPOR EXTRAORDINAR SUNT AMERICANII“	60
2:	<i>de la Winston către fratele său, Jack Churchill,</i> <i>15 noiembrie 1895 (CHAR 28/21/85-89)</i>	61

	„JACK, ARDE SCRISOAREA FĂRĂ S-O ARĂȚI CUIVA“	63
3:	<i>de la Winston pentru reverendul James Welldon, director la Harrow, 16 decembrie 1896 (ciornă) (CHAR 28/152A/85-86) . .</i>	65
	„SĂ-MI PREFAC SABIA ÎNTR-UN CUȚITAȘ DE SCRISORI“	67
4:	<i>de la Winston către lady Randolph, 23 decembrie 1896 (CHAR 28/22/37)</i>	68
	„N-AI DECÂT SĂ-ȚI FIE RUȘINE“	69
5:	<i>de la lady Randolph către Winston, 26 februarie 1897 (CHAR 1/8/91-93)</i>	70
	„SUNT LIBERAL ÎN TOATE, MAI PUȚIN CU NUMELE“	72
6:	<i>de la Winston către lady Randolph, 6 aprilie 1897 (CHAR 28/23/31-33A)</i>	74
	„CRED ÎN STEAUA MEA“	76
7:	<i>de la Winston către lady Randolph, 5 septembrie 1897 (CHAR 28/23/52)</i>	78
8:	<i>de la același, 19 septembrie 1897 (CHAR 28/23/57)</i>	80
	„NU E NEAPĂRAT O CHESTIUNE DE MINTE, CÂT DE CHARACTER ȘI ORIGINALITATE“	81
9:	<i>de la Winston pentru lady Randolph, 26 ianuarie 1898 (CHAR 28/24/26-29)</i>	82
10:	<i>de la același, 15 iulie 1898 (CHAR 28/25/25-26)</i>	84
	„AMÂNDOI ȘTIM CE E BUN ȘI NE PLACE SĂ AVEM LUCRURI BUNE“	86
11:	<i>de la Winston către lady Randolph, 28 ianuarie 1898 (CHAR 28/24/30-32)</i>	87
	„TOATE ACESTEA ÎN 120 DE SECUNDE“	89
12:	<i>de la Winston către colonelul sir Ian Hamilton, 16 septembrie 1898 (BRDW V 1/1)</i>	90
	„NU CONSIDER CĂ GUVERNUL DUMNEAVOASTRĂ ERA ÎNDREPTĂȚIT SĂ MĂ REȚINĂ“	94
13:	<i>de la Winston către Louis de Souza, 11 decembrie 1899 (WCHL 2/12)</i>	95

III. PRINZÂND RĂDĂCINI (1900–1914)	97
„LOCUL MEU E AICI“	97
1: <i>de la Winston către Pamela Plowden, 28 ianuarie 1900</i> <i>(Colecția James Drake)</i>	98
„NU CRED CĂ S-AR DESPĂRȚI FAMILIA“	102
2: <i>de la lady Randolph la Winston, 26 mai 1900 (PCHL 1/6)</i>	103
„URĂSC PARTIDUL CONSERVATOR – OAMENII LOR, CUVINTELE LOR ȘI METODELE LOR“	105
3: <i>de la Winston către Hugh Cecil, 24 octombrie 1903</i> <i>(ciornă) (CHAR 2/8/105-106)</i>	107
„O PRIETENIE SINCERĂ ȘI LUCIDĂ“	108
4: <i>de la Winston către Clementine Hozier, 16 aprilie 1908</i> <i>(CSCT 2/1)</i>	110
5: <i>de la același, 27 aprilie 1908 (CSCT 2/1)</i>	112
„NU IUBESC ȘI NU VOI IUBI NICIODATĂ PE LUMEA ASTA ALTĂ FEMEIE“	113
6: <i>de la Winston către Clementine, 10 noiembrie 1909 (CSCT 2/2)</i>	114
„NE PAȘTE UN F[OARTE] M[ARE] PERICOL ÎN PRIVINȚA SUFRAGIULUI FEMEILOR“	116
7: <i>de la Winston către Alexander Murray, 18 decembrie 1911</i> <i>(CHAR 2/53/83)</i>	117
„RESPECTAREA STRICTĂ A MARILOR TRADIȚII MARINĂREȘTI FAȚĂ DE FEMEI ȘI COPII ADUCE ONOARE ASUPRA CIVILIZAȚIEI NOASTRE“	118
8: <i>de la Winston către Clementine, 18 aprilie 1912 (CSCT 2/5/8)</i>	119
„NU AM SĂ MAI PILOTEZ“	121
9: <i>de la Winston către Clementine, 6 iunie 1914 (CSCT 2/7/11)</i>	122
IV. CRIZA MONDIALĂ (1914–1918)	124
„TOTUL SE ÎNDREAPTĂ SPRE CATASTROFĂ ȘI COLAPS“	124
1: <i>de la Winston către Clementine, 28 iulie 1914 (CSCT 2/7)</i>	125
2: <i>de la același, 31 iulie 1914 (CSCT 2/7)</i>	127
„TRACȚIUNEA CU ȘENILE AR PERMITE TRAVERSAREA DESTUL DE UȘOARĂ A TRANȘEEELOR“	130
3: <i>de la Winston către Herbert Asquith, 5 ianuarie 1915</i> <i>(CHAR 2/103/53-56)</i>	131

	„BLESTEMATE FIE DARDANELELE! ELE VOR FI MORMÂNTUL NOSTRU!“	132
4:	<i>de la amiralul Fisher către Winston, 5 aprilie 1915</i> (CHAR 13/57/2)	134
5:	<i>de la Winston pentru amiralul Fisher, 8 aprilie 1915</i> (CHAR 13/57/3)	136
	„DARDANELELE S-AU DESFĂȘURAT CA O TRAGEDIE GREACĂ“	137
6:	<i>de la Winston pentru amiralul sir John Jellicoe, 1 iunie 1915</i> (CHAR 2/66/51)	138
	„SUNT UN SPIRIT ÎNCREZĂTOR ÎN DREPTURILE MELE“	139
7:	<i>de la Winston către Clementine, 17 iulie 1915 (CSCT 2/8/2)</i>	140
	„AM GĂSIT FERICIREA ȘI MULȚUMIREA, AȘA CUM NU LE-AM MAI CUNOSCUȚ DE MULTE LUNI“	142
8:	<i>de la Winston către Clementine, 23 noiembrie 1915 (CSCT 2/8)</i>	143
9:	<i>de la același, 25 noiembrie 1915 (CSCT 2/8)</i>	145
	„POLITICA CRUDĂ DE AZI“	147
10:	<i>de la Winston către Clementine, 10 ianuarie 1916</i> (CSCT 2/9/12)	148
11:	<i>de la același, 13 ianuarie 1916 (CSCT 2/9/13)</i>	149
	„RĂZBOIUL ESTE O TERIBILĂ PROBĂ DE CARACTER“	151
12:	<i>de la Clementine către Winston, 16 martie 1916</i> (CHAR 1/118A/100-103)	152
13:	<i>de la aceeași, 24 martie 1916 (CHAR 1/118A/108-115)</i>	154
	„S-AR PUTEA FORMA PARTIDUL VIITORULUI“	156
14:	<i>de la Winston către Frederick (F. E.) Smith,</i> <i>6 aprilie 1916 (CHAQ 1/2/6)</i>	157
15:	<i>de la același, 8 aprilie 1916 (CHAQ 1/2/6)</i>	158
	„MOARTEA PARE LA FEL DE BANALĂ ȘI LA FEL DE PUȚIN ALARMANTĂ CA PREZENȚA UNUI GROPAR“	159
16:	<i>de la Winston către Clementine, 23 februarie 1918 (CSCT 2/11)</i>	160
V. OMUL DE STAT ÎN DEVENIRE (1921–1939)		163
	„ULTIMELE SĂPTĂMÂNI AU FOST CUMPLITE“	163
1:	<i>de la Winston către lordul Northcliffe, 1 iulie 1921</i> (CHAR 28/117/119)	164

	„NU AM CUM SĂ MĂ APĂR“	164
2:	<i>de la Winston către J. C. Robertson, președintele Asociației Liberale din Dundee, 27 octombrie 1922 (CHAR 5/28A/20-30)</i>	166
	„NU MAI TREBUIE CUMPĂRATĂ ȘAMPANIE“	169
3:	<i>de la Winston către Clementine, la sfârșitul verii 1926 (CSCT 2/19)</i>	170
	„O GREVĂ GENERALĂ ESTE O PROVOCARE PENTRU STAT, PENTRU CONSTITUȚIE ȘI PENTRU NAȚIUNE“	173
4:	<i>de la Winston către sir James Hawkey, 16 noiembrie 1926 (CHAR 2/147/167-173)</i>	174
	„CEA MAI MARE PARTE [...] A VIEȚII NOASTRE S-A SCURS“	176
5:	<i>de la Winston către Hugo Baring, 8 februarie 1931 (WCHL ACC 2138)</i>	177
	„GERMANIA ESTE ACUM CEA MAI MARE PUTERE ARMATĂ DIN EUROPA“	178
6:	<i>de la Winston către Clementine, 13 aprilie 1935 (CSCT 2/25)</i>	179
	„DIN FERICIRE, AM DESTULE DE FĂCUT CA SĂ NU CAD PEA MULTE PE GÂNDURI“	181
7:	<i>de la Winston către Clementine, 30 decembrie 1935 (CSCT 2/25)</i>	182
	„CE TRISTEȚE, CA ACEST NEPUTINCIOS DE BALDWIN ȘI VALEȚII LUI SĂ FIE ÎN POSESIA ABSOLUTĂ A PUTERII!“	184
8:	<i>de la Winston pentru Clementine, 15-17 ianuarie 1936 (CSCT 2/26)</i>	185
	„O DUZINĂ DE STICLE CU RAZE DE SOARE“	187
9:	<i>de la Winston pentru lordul Horne de Slamannan, 27 ianuarie 1936 (CHAR 1/284/16)</i>	187
	„ACEASTĂ AFACERE SPANIOLĂ ÎMI TULBURĂ GÂNDURILE“	188
10:	<i>de la Winston pentru Anthony Eden, 7 august 1936 (CHAR 2/257/27)</i>	189
	„COMBINAȚIA STRESULUI PUBLIC CU CEL PERSONAL ESTE CEL MAI GREU DE SUPORTAT“	190
11:	<i>de la Winston către Stanley Baldwin, 5 decembrie 1936 (CHAR 2/264/110-113)</i>	191

	„CONSIDER OBSERVAȚIA TA DEOSEBIT DE NEPLĂCUTĂ, JIGNITOARE ȘI NEADEVĂRATĂ“	192
12:	<i>de la Winston către fiul său, Randolph Churchill, 14 februarie 1938 (CHAR 1/325/9)</i>	193
	„NU SUNT DELOC RESPONSABIL PENTRU CE S-A ÎNTÂMPLAT“	195
13:	<i>de la Winston către Henry Page Croft, octombrie sau noiembrie 1938 (ciornă) (CHAR 2/332/161-165)</i>	196
	„NU PUTEAM SĂ TRECEM LA TREABĂ?“	197
14:	<i>Winston către Neville Chamberlain, 30 august 1939 (ciornă) (CHAR 2/364/25)</i>	199
15:	<i>de la Winston către sir Samuel Hoare, 8 octombrie 1939 (CHAR 19/2A/51-53)</i>	200
16:	<i>de la Winston pentru lordul Halifax, 1 noiembrie 1939 (CHAR 19/2A/67-68)</i>	201
VI.	CEASUL ASTRAL (1940–1945)	203
	„NU ÎMI FAC ILUZII CU PRIVIRE LA CE NE AȘTEAPTĂ“	203
1:	<i>de la Winston către Neville Chamberlain, 10 mai 1940 (CHAR 19/2C/298-299)</i>	204
	„AȚI MERITAT ACEASTĂ ONOARE DATORITĂ ÎNDEPLINIRII CU SUCCES A UNEI SARCINI FOARTE DIFICILE“	205
2:	<i>de la Winston către viceamiralul sir Bertram Ramsay, 17 iunie 1940 (CHAR 2/398/3)</i>	206
	„EXISTĂ PERICOLUL SĂ FII ANTIPATIZAT DE TOATĂ LUMEA“	207
3:	<i>de la Clementine către Winston, 27 iunie 1940 (CSCT 1/24)</i>	208
	„NU ÎȘI VA PREDĂ ȘI NU ÎȘI VA SABORDA NICIODATĂ FLOTA“	210
4:	<i>de la Winston către președintele Roosevelt, 31 august 1940 (CHAR 20/1/66)</i>	211
	„AVEM O VIAȚĂ BUNĂ, DACĂ NU CEDĂM“	212
5:	<i>de la Winston către Neville Chamberlain, 20 octombrie 1940 (CHAR 20/2A/66-67)</i>	213
	„PLUTEȘTE MAI DEPARTE, O, CORABIE A STATULUI“	215
6:	<i>de la președintele Roosevelt către Winston: 20 ianuarie 1941 (WCHL 13/1)</i>	216

	„ACUM ORI NICIODATĂ. «DIN NOU O NAȚIUNE»“	217
7:	<i>de la Winston către Éamon de Valera, 8 decembrie 1941</i> (CHAR 20/46/41)	218
	„ARDEȚI ACEASTĂ SCRISOARE DUPĂ CE AȚI CITIT-O“	218
8:	<i>de la Winston către președintele Roosevelt, 25 februarie 1942</i> (CHAR 20/52/17-19)	219
	„ÎN CLIPA ASTA NU VREAU LEUL“	220
9:	<i>de la Winston pentru ducele de Devonshire, 13 februarie 1943</i> (CHUR 1/58B/429)	221
	„UN OM CARE TREBUIE SĂ JOACE UN ROL EFICIENT ÎN LUAREA, CU CEA MAI ÎNALTĂ RESPONSABILITATE, DE DECIZII GRAVE ȘI TERIBILE DE RĂZBOI POATE SĂ AIBĂ NEVOIE DE REVIGORAREA ADUSĂ DE AVENTURĂ“	222
10:	<i>de la regele George VI către Winston, 2 iunie 1944</i> (CHAR 20/136/4)	223
11:	<i>de la Winston către regele George VI, 3 iunie 1944</i> (CHAR 20/136/6-8)	225
	„ÎNCĂ DIN 1907 AM FOST, LA BINE ȘI LA RĂU, UN PRIETEN SINCER AL FRANȚEI“	227
12:	<i>de la Winston către generalul Charles de Gaulle, 16 iunie 1944</i> (CHAR 20/137C/288)	228
	„ASTFEL, DOUĂ TREIMI DIN FORȚELE NOASTRE SUNT LĂSATE LA DISCREȚIA AMERICANILOR, ȘI CEALALTĂ TREIME ESTE SUB COMANDĂ AMERICANĂ“	229
13:	<i>de la Winston către Clementine, 17 august 1944 (CSCT 2/33)</i>	230
	„SĂ FIM TOȚI GATA! DE LA MALTA LA IALTA! NU EXISTĂ ALTA!“	233
14:	<i>telegramă de la Winston către președintele Roosevelt,</i> <i>1 ianuarie 1945 (CHAR 20/210/6)</i>	234
	„PUTEȚI FI SIGUR CĂ MĂ VOI STRĂDUI ÎNTOTDEAUNA SĂ PROFIT DE SFATURILE DUMNEAVOASTRĂ“	234
15:	<i>de la Clement Attlee către Winston, 19 ianuarie 1945</i> (CHUR 2/4/86-89)	235
16:	<i>de la Winston către Attlee, 20 ianuarie 1945 (ciornă, netrimisă)</i> (CHUR 2/4/82-85)	238
17:	<i>de la Winston pentru Attlee, 22 ianuarie 1945 (ATLE 2/2/22)</i>	240

VII. ULTIMII ANI ȘI MOȘTENIREA (1945–1964).	242
„IATĂ PUNCTUL DE STABILITATE“	242
1: de la Winston către Ernest Bevin, 13 noiembrie 1945 (CHUR 2/2/41-44)	243
„PENTRU NAȚIUNEA BRITANICĂ VA FI UN ȘOC IMENS SĂ FIE PRIVATĂ DINTR-ODATĂ DE IMPERIUL EI“	245
2: de la Winston către Clement Attlee, 1 mai 1946 (ciornă) (CHUR 2/42/54-56)	246
„AM REÎNVIAT STRĂVECHEA ȘI GLORIOASA CONCEPȚIE A UNEI EUROPE UNITE“	248
3: de la Winston către Léon Blum, 7 aprilie 1948 (CHAQ 2/2/5).	249
„INTERVENȚIA UNUI STAT MARE ÎN TREBURILE INTERNE ALE UNUIA MIC ESTE ÎNTOTDEAUNA DISCUTABILĂ“	252
4: de la Winston către președintele Truman, 29 iunie 1949 (CHUR 2/158/17-19)	253
5: de la președintele Truman către Winston, 2 iulie 1949 (CHUR 2/158/22)	255
„INDIFERENT CINE VA CĂȘTIGA, NU VA FI DECÂT AMĂRĂCIUNE ȘI VRAJBĂ“	256
6: de la Winston către Clementine, 19 ianuarie 1950 (CSCT 2/38).	257
„ÎȚI Scriu ca să întreb dacă ai lua în considerare să-mi oferi cu drag serviciile tale, astfel încât să am niște cățeii de la tine“	259
7: de la Rufus de Chartwell pentru Jennifer de Post Green, martie 1955 (CHUR 1/59/143-145)	260
„SĂ DEMISIONEZI NU ÎNSEAMNĂ SĂ TE RETRAGI“	261
8: de la Winston către președintele Eisenhower, aprilie 1955 (cicornă) (CHUR 2/217/37-38)	262
„AR FI UN ACT DE NESĂBUIȚĂ, CARE AR PUTEA DUCE ÎNTREAGA NOASTRĂ CIVILIZAȚIE LA COLAPS“	263
9: de la Winston către președintele Eisenhower, 22 noiembrie 1956 (ciornă) (CHUR 2/217/141-142).	264
„CHIAR ȘI GLUMA MEA DE PROST GUST POATE FI SAVURATĂ“	266
10: de la Francis Crick către Winston, 12 octombrie 1961 (CHUR 2/571/229-230)	267

„AM SĂ PERSEVEREZ“	268
11: <i>de la Winston către Clementine, 18 iunie 1963 (CSCT 2/50)</i>	269
„ÎȚI DATOREZ CEEA CE-ȚI DATOREAZĂ TOȚI BĂRBAȚII, FEMEILE ȘI COPIII ANGLIEI – LIBERTATEA ÎNSĂȘI“	271
12: <i>de la Mary Soames către tatăl ei, Winston, 8 iunie 1964</i> <i>(CHUR 1/136/234-235)</i>	271
<i>Indice</i>	275

CONVENȚII EDITORIALE

Cum Churchill a fost, fără îndoială, un mare scriitor, scrisorile sale sunt de cele mai multe ori foarte lungi și, prin urmare, nepotrivite pentru a fi tipărite în întregime într-o ediție generală de această natură. În interesul publicării unei cărți lizibile și accesibile, s-au omis anumite părți din versiunea publicată a textului; aceste tăieturi au fost indicate printr-o elipsă [...]. Pentru cititorii interesați să vadă scrisorile în întregime, aproape toate pot fi consultate cu programare la Churchill Archives Centre de la Colegiul Churchill – Cambridge (archives.chu.cam.ac.uk).

Textele omise chiar de Churchill – adesea în ciorne netrimise, în care a tăiat pasaje pentru a le rescrie – au fost publicate în același mod, tăiate cu o linie. În plus, Churchill a folosit frecvent abrevieri în scrisorile sale; pentru a le clarifica sensul pentru cititor, cele mai multe dintre acestea au alături o explicație editorială, între paranteze drepte.

PREFAȚĂ

L-am descoperit pe Winston Churchill în adolescență, când i-am urmărit înmormântarea pe ecranul unui televizor alb-negru, șezând lângă mama, care avea obrajii plini de lacrimi. Tobele își băteau necazul în surdină, macaralele din docurile Londrei își plecau capetele pline de respect, iar în imaginația mea s-a aprins un foc care arde deja de o viață.

De atunci, mi-am petrecut majoritatea timpului fie lucrând în politică, fie remodelând politica pentru romane, scenă sau ecran. Am cunoscut și am creat personaje care erau răufăcători sau eroi, și uneori ambele, dar nici unul nu m-a captivat la fel de mult ca Winston Churchill. Atunci când realitatea este mai stranie decât ficțiunea, se folosește deseori expresia „nu-mi vine să cred“, dar această propoziție nu surprinde pe deplin viața incredibilă despre care veți afla în aceste pagini. A fost numit rebel, bucanier, aventurier – și așa a și fost –, dar a deținut, de asemenea, majoritatea funcțiilor importante ale statului britanic și ne-a condus prin cea mai întunecată perioadă a secolului XX, printre orori de neimaginat, până pe culmi înSORITE.

Poate c-a fost și egoist, era veșnic nerăbdător, părerile lui erau zgomotoase și greșelile – evidente, dar undeva pe parcurs a reușit să ne salveze lumea. A făcut-o atât cu vorba, cât și cu fapta, iar măiestria limbajului său este evidentă în propriile sale scrisori. Prin ele se întrevește adevărul